

XXVIII. évfolyam | 2016/2.

HONVÉD ALTISZTI F O L Y Ó I R A T

hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján
Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján Altisztek hangján

TARTALOM

A stratégiai tizedes	2
Táborilekész-szolgálat határainkon túl	3
Erősödött a nemzetközi altiszti kar együttműködése Novo Selóban	6
A magyar toborzási lehetőségek a Web 2.0 világában	8
Missziós találkozások	10
A kitartás mindenén átsegít	14
A jutaspusztai ejtőernyős-tragédia	16
Hatvanévnnyi emberség és tapasztalat	18
Nyugalom bent és kint	19
Funkcionális edzés a jövő haderejében	20
Az Amerikai Haditengerészet Nemzeti Múzeuma	22
Humor	23
Történelmi visszatekintés	24

A STRATÉGIAI TIZEDES

A NATO és más nemzetközi formációban végrehajtott műveletek alatt többször előfordult, hogy egy-egy alacsony rendfokozatú egyén vagy kis alegység viselkedése, döntése, tette komoly stratégiai hatással bírt a folyó műveletek sikerére. Mivel minden jelenlegi katonai műveletet nagy figyelemmel kísér a világ, az adott nemzet megítélése, a szövetség vagy koalíció által képviselt értékek is más fényben jelennek meg a műveleti területen vagy éppen a nemzetben belül.

Az egyén tetteinek hatását a stratégiai környezetre a NATO-ban a *Strategic Corporal* (magyarul a stratégiai tizedes) kifejezéssel jellemzik. A mai hadviselés jellemzően nem tömeghadseregek egymás elleni küzdelme, hanem ideológiai, értékek ütköztetése a civil lakosság megnyerése érdekében, melyet mi, katonák a biztonság megteremtése területén támogathatunk. Ebben a környezetben a kis alegységek önálló feladatokkal mennek ki a területre, ahol a NATO-ban sokszor emlegetett háromblokkos háborút vívják. Egyik pillanatban harcolnak, védenek, egy másikban rendfenntartók, és van, amikor humanitárius feladatokat kapnak, élelmet, takarót, vizet osztanak. Mindezt akár egy napon belül. Az ilyen feladatra nem lehet eléggé felkészülni.

Az előzőekben leírt műveleti környezet és feladatrendszer ma már a Magyar Honvédség számára is ismert. Ilyen feltételek mellett a katonáinkat nemcsak katonai alapismeretekre, a beosztásra és az alapvető harcászati feladatokra kell kiképezni, hanem képessé kell tenni a kis alegység vezetőjét a feladatok során hozott döntéseinek, tetteinek mérlegelésére a küldetés stratégiai hatásai szempontjából.

Téves felfogás, hogy a katonai képzést (nevelést) a képzőintézményekben lehet vagy kell végrehajtani. Ez a tevékenység a teljes Magyar Honvédség feladata, mely az intézményesített rendszer elemeivel és a parancsnoki, vezetői nevelés együttes összhangjában tud csak igazán kiteljesedni. Ebben a feladatban az altisztek szerepe kiemelt.

A haderőnek olyan altisztekre van szüksége, akik megfelelnek a részükre meghatározott feladatok által támasztott kihívásoknak. Ez az altiszt mindenekelőtt katona, szakember és vezető. Alkalmazható tudással, kiváló gyakorlati képességekkel rendelkezik, és ami a legfontosabb, megvan a katonai létezés, a Magyar Honvédséghez való megfelelő érzelmi hozzáállása, attitűdje.

Ma, amikor számtalan feladatban veszünk részt, jusson eszünkbe a stratégiai tizedes is, az alacsony rendfokozatú katona, akinek tettei komoly hatást gyakorolhatnak a stratégiai célok elérésére, az adott hadsereg, vagy akár az egész nemzet megítélésére.

Bogdán Tibor főtörzszászlós, az MH Altiszti Akadémia Altiszti Vezetőképző Csoport vezetője

TÁBORILELKÉSZ-SZOLGÁLAT HATÁRAIN KON TÚL

A tavasz az ismétlődő megújulás időszaka. A naptárra tekintve látjuk, hogy a nyárhoz közeledve a húsvét és pünkösd közötti időszakban vagyunk. Amennyiben jó katonaként a térképet vesszük szemügyre, akkor pedig azzal szembesülünk, hogy mi, magyar katonák, a Magyar Honvédséget nemzetközi katonai műveletben képviselve a hazánktól, szeretteinktől távol szolgálunk. Itt lent, Európa délkeleti részén, a Nyugat-Balkánon található Koszovóban a KFOR-misszió állományát alkotó 31 nemzet tagjaiként az osztrák és a magyar katonák közel 100 év után ismételten egy zászló alatt végzik feladataikat. Az időszak sajátosságára tekintettel beszélgettem el két tábori lelkésszel. Eszmecserénk középpontjában a katonák és a két említett egyházi ünnep állt. Martin Steiner ezredes, az osztrák haderő 34. KFOR-kontingensének lelkésze a húsvét üzenetét hozta el hozzánk, míg az MH Altiszti Akadémia fiatal tábori lelkésze a pünkösd erejére hívta fel figyelmünket.

Egy lelkész a műveleti területen

Martin Steiner ezredes, vagyis Martin atya szerint a húsvét fontosságát a katonák számára Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe jelenti. Az Úr kereszttel meghalt bűneinkért, majd harmadnapra feltámadott. Ez adja legfontosabb értelmét kereszténységünknek. Ausztria lakosságának jelentős része római katolikus vallású, és az osztrák katonák szintén meghatározó arányban keresztények. Az utóbbi 20-30 év során a vallás egyre inkább magánügyként jelenik meg, sajátos nimbuszal. Ez figyelhető meg a katonai közösségeken belül is.

– Bizonyos ellentmondás abból eredeztethető, hogy jóllehet az osztrák

katonák vallásos emberek, mégis a katonai létükből adódóan a bensejükből fakadó érzelmeiket nem akarják mások előtt feltárni. Ekképpen a katonák még itt, a missziós területen, a hazától távol sem engedik felszínre a valláshoz fűződő érzelmi kötődésüket, nem mutatják meg, nehogy azt mások gyengeségüknek véljék. Tábori lelkészükként ezt a kettősséget látom katonai közösségünkben, azonban ezt tiszteletben is tartom. Amit teszek, az, hogy következetesen imádkozom a változásért és reménykedem, hogy a katonák egyre kevésbé tartanak attól, hogy megmutassák valódi „érzelmeiket“, akár a tábori kápolna falai között, itt Camp Film Cityben a KFOR parancsnokságán, vagy akár a

Peja és Prizren városokban települt táborokban. Én az egész hét során járom a KFOR műveleti területén működő táborokat, bárhol is legyen akár csak egy osztrák katona is.

Martin atya 36 éve szolgál az osztrák haderőben. Húsz éve tisztt, amiből az utolsó 16 évet felszentelt papként szolgálja. Mivel a sorkatonai szolgálat nagy hatással volt rá, felvette a mündért. Amikor pedig Jeruzsálemben ENSZ-katonaként óvta a békét, felébredt benne a vágy, hogy mélyebben tanulmányozza a vallást. Az osztrák katonai vezetés támogatta továbbtanulási kérelmét. Teológiai tanulmányait Bécsben folytatta, majd annak befejezése után felszentelt papként szolgált tovább a hadseregben. Katonai karrierje során Martin atya összességében közel tíz évet töltött nemzetközi katonai missziókban szerte a világban.

Az atya mások lelki gondozása és a tábori lelkészi szolgálat feladatai mellett magával is rendszeresen törődik. Nem szeretne a katonáktól semmilyen tekintetben különbözni. A jó erőnlét, az első benyomás fontos a katonatársak számára. Az biztos, hogy állóképességére nem lehet panasz. Ehhez hozzájárul az is, hogy több mint harminc éve ejtőernyőzik, és 1986-ban oktatói fokozatot is szerzett. A legmagasabb ejtőernyős ugrás, amivel rendelkezik, 13 000 méter körüli. Mivel, mondhatni az „ég szerelmese“, kedvenc időtöltése még a repülés, a gyalogernyőzés. A lélek mellett a test karbantartását is fontosnak tekinti. Erre legmegfelelőbbnek a súlyozást tartja. Így heti három alkalommal még a konditeremben is van lehetősége a katonatársakkal találkozni.

Az osztrák haderő tábori lelkészi szolgálatáról a következőket kívánta megemlíteni. A hadügy reformjának részeként a tábori lelkészi szolgálatot Mária Terézia királynő alapította meg a XVIII. században. Az első világháborút követően a tábori lelkészi szolgálatot átalakították, majd a második világháború idején teljesen felszámolták. 1955. május 15-én Bécsben aláírták az államszerződést, melyben az ország visszakapta szuverenitását.

Martin atya 36 éve szolgál az osztrák haderőben, 20 éve tisztként, 16 éve felszentelt papként

Az osztrák és a magyar tábori lelkész együtt a kereszttúton

A megszállók kivonulása után Ausztria örökös semlegességét alkotmányban rögzítették. A következő évben pedig újraszervezik, ismételten életre keltik a katonai katolikus tábori lelkézi szolgálatot. Napjainkban 22 katolikus tábori lelkész teljesíti katonai köteleit a Bundesheerben, és egyúttal szolgálja az Urat. Martin atya még további hat hónap szolgálattal számol itt Koszovóban. Tervei között szerepel a pátriárka felkeresése és az ortodox kolostorok meglátogatása, amire komolyan szeretne felkészülni. Töretlenül folytatja az osztrák katonák lelki gondozását a KFOR három, egymástól távoli táborában. Látogatásaira nagy odafigyeléssel készül. Közvetlen célkitűzése egy, a kereszténység és az iszlám vallás hasonlóságairól, illetve különbözőségeiről szóló előadás összeállítása.

Kornél atya szolgálata

Horváth Kornél hadnagy, római katolikus tábori lelkész jelenleg Koszovóban a KFOR 14. váltásában, otthon pedig az MH Altiszti Akadémián teljesít szolgálatot. Kornél atyát 2011-ben szentelték pappá Ráckeven, majd a következő év szeptemberétől szolgál katonaként. Számára nagy lendületet adott a Magyar Honvédségben az idő tájt már szolgáló Kálinger Roland százados, közismert nevén Rozsé atya. Mi-

vel már második alkalommal van kint külszolgálaton, mindkétszer Koszovóban, így nem is tagadja, hogy az itteni feladat, a katonai táborok világa rabul ejtette. A fegyelem, a katonai mozgások és különböző feladatok, amelyeket részleteiben a KTM (KFOR Tactical Reserve Manoeuvre Battalion – KFOR Harcászati Manőverzászlóalj) közösségének tagjaként ismert meg, nagyon

lenyűgözték és erősítették katonai jellemét. Itt ismerkedett meg Martin Steiner ezredessel, és hamarosan jó kapcsolat alakult ki közöttük. Ennek egyik értékes momentuma volt, amikor a húsvét előkészítésekor – a hagyomány szerint a Camp Film City táborban – tartott kereszttút alkalmával egymás mellett haladva vitték a keresztet és gyertyát a stációk között. Kornél atyát kértem, hogy ossza meg a pünkösddel kapcsolatos gondolatait a Honvéd Altiszti Folyóirat olvasóival.

– A keresztény világ idén május 15-én ünnepli pünkösdpaját, az egyház születésnapját, amely a húsvét és a karácsony után a harmadik legnagyobb ünnepünk. Az ószövetségi zsidó népnél eredetileg aratási hálaadó ünnep volt, majd a mózesi törvény emléknappja lett, amikor arra emlékeztek, hogy Isten szövetségre lépett népével. Az egyház születésnapját jelentő pünkösdtörténeit megörökítő Újszövetség részletesen leírja, miként szállt le azon a napon a Jézus Krisztus által megígért Szentlélek a tanítványokra. A Szentlélek kiáradt az apostolokra, betöltötte őket megvilágosító, vigasztaló, lelkesítő és szeretetet sugárzó kegyelmével, hogy képessé váljanak Jézus Krisztus missziós parancsának teljesítésére. Ezután alakultak meg az első keresztény közösségek, így jött létre a jeruzsálemi ősegyház.

Kornél atya misézik

Kornél atya portugál katonákkal

A püspöki szinódus 305-ben rendelte el a galamb vagy a lángnyelvek alakjában ábrázolt Szentlélek eljövételének megünneplését. A katolikus egyházban a II. vatikáni zsinat liturgikus reformja szerint a pünkösd az ötvennapos húsvéti ünnepkör ünnepélyes befejezése. A pünkösdhétfő számos országban, így Magyarországon is munkaszüneti nap.

Magyar nyelvterületen pünkösd megünneplésének kiemelkedő eseménye a csíksomlyói búcsú, amely a szét-szabdalt, de mégis egységes magyar nemzetünk legjelentősebb vallási és nemzeti ünnepeinek egyike. Csíksomlyó már a XV. századtól fogva jelentős búcsújáró hely volt, Szűz Mária kultusza virágzott a székelyek körében. Igazi jelentőségét azonban 1567-ben nyerte el, amikor János Zsigmond erdélyi fejedelem a határőr katolikus székelységet fegyverrel akarta az unitárius vallásra áttéríteni. A Csíksomlyón összegyűlt székelyek a pünkösd előtti szombaton Szűz Máriához imádkoztak, és legyőzték a fejedelmet. A csata után a győztesek nyírfáaggal ékesítették fel lobogóikat és úgy vonultak a templomba hálát adni a győzelemért. Megfogadták, hogy ezt követően minden évben megismétlik e szertartást. Erre emlékezve tartják meg Csíksomlyón minden pünkösd szombatján az ünnepi szentmisét és a

nagy búcsút, ahová több százezer ember érkezik az egész Kárpát-medencéből és a világ más tájairól is.

Tábori lelkeszként egyik feladatomban tartom azt, hogy az otthoni állomáshelyen és a külszolgálaton is egy közösségbe gyűjtem azokat, akik így vagy úgy, de érdeklődnek a vallás iránt. Hisz a templom az egyetlen olyan hely, ahol a főtiszt egyenlő a legénységi állománnyal. Ez itt, külszolgálaton nehezebb a különböző feladatok, a változó időbeosztások miatt, de szerencsére minden segítséget megkapok a kontingens parancsnokától, Huszár Ferenc alezredestől, valamint Dienes Ádám őrnagytól és Gombos Sándor törzsszázlóstól, amiért szerencsésnek mondhatom magam – mondja Kornél atya.

Zárógondolatként megemlítem: a KFOR állományában szolgáló nemzetek között – a cikkemben megszólaló osztrák és magyar tábori lelkeszkek mellett – olasz, német (protestáns, evangélikus, illetve római katolikus), amerikai, lengyel, portugál paptársak gondoskodnak folyamatosan a katonák lelki gondozásáról. Tekintettel a KFOR-parancsnokság görög haderőből érkezett őrségére, alkalmanként ortodox misére is sor kerül a tábor kis kápolnájában.

Dr. Murinkó Attila
alezredes

A Zrínyi Kiadó újdonságaiból ajánljuk

Szerzői munkaközösség:
Hadikrónika.
Kézzelelőhető
hadtörténelem
(Dobozkönyv a második
világháborúról)

ERŐSÖDÖTT A NEMZETKÖZI ALTISZTI KAR EGYÜTTMŰKÖDÉSE NOVO SELÓBAN

A Pristinától 20 km-re lévő Camp Marechal de Lattre de Tassigny (CMLT) alapköveit 1999-ben a francia hadsereg tette le, és eltekintve néhány kisebb létszámú nemzetközi kontingenstől, nagyrészt francia katonák lakták. A Novo Selo közelében található tábort 2014 tavaszán adták át az UNMIK-nek (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo), majd néhány hónappal később a NATO alárendeltségébe került. Ettől a dátumtól kezdve beszélhettünk egy valóban nemzetközivé átalakuló bázisról. Valószínűleg ekkor alakult ki az a helyzet, amely legjobban talán így írható le: a tábor egy kicsit mindenkié, de konkrétan senkié. Altiszti szemszögből a következőkkel jellemezhető a kialakult helyzet. A szintén magyar vonatkozású pristinai „Slim Lines-ban” a fenntartó a portugál kontingens, amelyből egyenesen következik, hogy a tábor rangidős altisztje a portugál alegység vezénylőzászlósa. Ezzel szemben a Novo Selo-i bázison közel tíz nemzet szolgál, a kontingensek létszáma a húsztól a több százig terjed, melyek többé-kevésbé önállóak, ebből adódóan vezető nemzet sincs és a rangidős altiszt személye sem tisztázott. A Magyar Honvédség Kosovo Force (MH KFOR) Kontingensének parancsnoksága 2015-ben költözött át a „Slim Lines” táborból Novo Selóba, és a magyar „Delta” századdal együtt a CMLT harmadik legnagyobb kontingensévé nőtte ki magát.

Az MH KFOR Kontingens 14. váltásának vezénylőzászlósaként 2016. február 11-én érkeztem ki a műveleti területre, és rövidesen szembesültem azzal a ténnyel, hogy a táborban nincs olyan fórum, ahol a nemzetek vezénylőzászlósa, illetve rangidős altisztjei találkozhatnak. Eddigi misszióim folyamán azt tapasztaltam, hogy a más nemzetekkel történő kapcsolatépítés, a kulturális eltérésekből adódóan, sok kihívást rejt magában. Mindazonáltal a különbségek egyben a nemzetek által hozzáadott értéket is képviselik, melyek elősegítik a misszió sikerét. Ezen észrevételeimet először Huszár Ferenc alezredes úrnak

A Novo Selo-i bázison közel tíz nemzet katonái szolgálnak

(az MH KFOR Kontingens parancsnokának), majd Ilyés Zsolt alezredes úrnak (CMLT-parancsnok) jelentettem. A bázis parancsnoka biztosított a támogatásáról és felajánlotta segítségét a nemzetközi altiszti fórum megvalósításának érdekében. Véleményét a következőképpen fogalmazta meg: *„A legénységi és az altiszti állományt érintő kérdésekben a vezénylőzászlós a parancsnok első számú tanácsadója, ezért fontos az együttműködés kiterjesztése a táborban lakó nemzetek altiszti karára is.”*

Következő lépésként felkerestem a Keleti Nemzetközi Harccsoport (Multinational Battle Group East – MNBG-E) előretolt vezetési pontjának (Forward Command Post – FCP) amerikai vezénylőzászlósa, Mark Barrett főtörzszászlóst (Command Sergeant Major – CSM, szárazföld) és megvitattam vele ötletem előnyeit és hátrányait. A beszélgetés alatt mindketten szinte csak pozitívumokat tudtunk felsorolni, ezért egyetértés született a rangidős altiszti fórum megvalósítására. A Novo Selo-i bázison az amerikaiak alkotják

A nemzetközi rangidős altisztek munkaértekezletének résztvevői

A magyar álláspont megismertetése a nemzetközi csapat tagjaival

az egyik legnagyobb létszámú kontingens, illetve náluk van legrégebbi hagyománya a vezénylőzászlói rendszernek, ezért felkértem CSM Barrettet, hogy vállalja el a gyűlések levezetését.

Ilyés alezredes úr támogatásának köszönhetően az amerikai vezénylőzászlóssal együtt lehetőségünk nyílt az április elején megtartott nemzeti rangidős parancsnokok értekezletén részt venni. A megbeszéléseken tájékoztattuk a parancsnoki állományt a rangidős altiszti fórum céljairól, illetve a tervezett tagokról. A célok között a katonák csapatszellemeinek növelése, az eltérő hagyományok és szemléletek egységessé formálása, illetve az altiszti

kar együttműködésének növelése szerepelt. A résztvevők vonatkozásában a vezénylőzászlósok vagy rangidős altisztek részvételét kértem, illetve a tervek szerint a táborparancsnokság képviselőjében a „Site Manager” tartozik még az állandó tagok közé. A tájékoztatómat követően átadtam a szót CSM Barrettnek, aki szintén a fórum előnyeiről beszélt a jelenlévő parancsnokoknak. Mint elmondta, „azzal, hogy a parancsnokok vállalórol le vesszük a tábor mindennapi működésével kapcsolatos problémákat, sokkal több idejük lesz foglalkozni a valóban lényeges műveleti vagy katonapolitikai feladatokkal”. Előadásunk végén a nemzeti

rangidősök közül többen üdvözölték a kezdeményezést és biztosítottak támogatásukról. Külön megtiszteltetés volt számunkra, hogy az első értekezlet megnyitására sikerült felkérnem a KFOR vezénylőzászlósát, Amedeo Russo főtörzszászlóst (CSM).

Végül a nemzetközi rangidős altiszti munkaértekezletre 2016. április 14-én került sor.

CSM Russo az előadásában utalt arra, hogy a rangidős altisztek a professzionális katonai viselkedés megtestesítői, feladatunk a parancsnok minden irányú támogatása, illetve az altiszti támogató csatorna működtetése. Összefoglalásként a KFOR vezénylőzászlósa kiemelte: „a műveleti reagálóképesség megtartása, illetve az együttműködés növelése fontos a KFOR számára.” A megbeszélés második részében a rangidős altisztek megállapodtak a fórum működési rendjéről és kijelölték a következő értekezlet időpontját.

Természetesen nem lehetek benne biztos, hogy a rangidős altiszti fórum teljes mértékben képes lesz a céljait teljesíteni. Ugyanakkor az a véleményem, hogy egy ilyen lehetőséget nem szabad kihasználatlanul hagyni, és minden, még a legkisebb elért eredmény is a magyar altiszti kar presztízset növeli a külföldi katonák szemében.

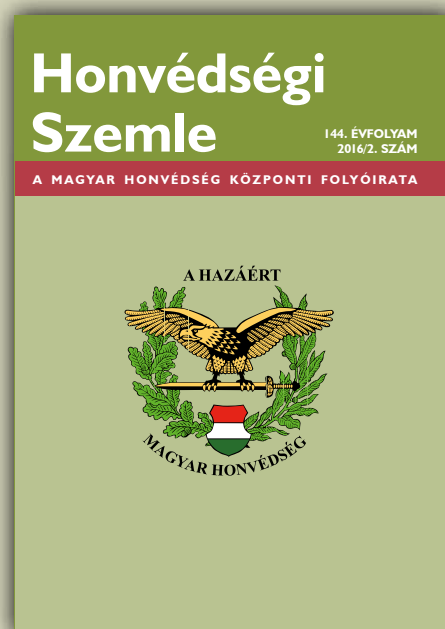
Gombos Sándor törzszászlós

Fotó:

Búz Csaba hadnagy

A Honvédségi Szemle 2016/2. számának tartalmából

- Fókusz és együttműködés. A hadtudomány kutatási feladatai
- A posztmodern háborúk jellemzői
- Hatásalapú műveletek előkészítése a felkelők elleni tevékenységek során
- ENSZ-misszió a Közép-afrikai Köztársaságban
- A magyar katonai felsővezető-képzésről „dióhéjban”
- Az ISAF átalakításával kapcsolatos logisztikai kihívások, azok kezelése és áttérés az RSM-re
- Magyar csapatok a Nagy Háború nyugati hadszínterén

A MAGYAR TOBORZÁSI LEHETŐSÉGEK A WEB 2.0 VILÁGÁBAN

A Honvéd Altiszti Folyóirat (HAF) előző számában megjelent írásomban Ausztria, Portugália, Nagy-Britannia és az Amerikai Egyesült Államok Web 2.0-ra alapozott toborzási eljárásait mutattam be, és megállapítottam, hogy ezek az országok már kiléptek a „digitális munkaerőpiacra”. Ebben a részben pedig felvázolom a megoldási javaslatomat, és felsorolom az általam szükségesnek ítélt lépéseket, természetesen csak kivonatos formában, ugyanis a terjedelmi korlátok nem teszik lehetővé a teljes elképzelés közreadását. Dolgozatom teljes terjedelmében, nyomtatott formában elérhető az MH Altiszti Akadémia könyvtárában.

Alapozva a jelenlegi toborzási formákra, valamint figyelembe véve a Magyar Honvédség számára ideális célközönséget és az általuk használt eszközöket, alkalmazásokat és követelményeket, véleményem szerint az alábbi területeken van szükség változtatásokra.

Jogi szabályozás

Elsősorban az online toborzás jogi hátterét kell tisztázni, módosítani szükséges a vonatkozó HM-utasítást, bele kell venni az online felületek használatát, valamint az adatvédelmi előírásokat is alkalmazni kell.

Digitális felület megteremtése

Meg kell teremteni a toborzáshoz szükséges digitális felületet. Létre kell hozni egy kimondottan az online toborzással foglalkozó honlapot, és ezt nem szabad a toborzók munkájának bemutatására használni, sokkal inkább szóljon az a megszólítottaknak. A toborzók fizikailag nyilván nem képesek mindenkit személyesen elérni, viszont így sokkal több emberhez juthat el az MH mint munkáltató.

Tartalom

a) A honlapot meg kell tölteni olyan tartalommal, amely a Magyar Honvédség erősségeit, a katonacélt kihívásait és szépségét mutatja be. Törekedni kell az inspiratív és motiváló tartalom megalakítására.

b) Nem szabad megtérni a Magyar Honvédség által sugározni kívánt arculattal ellenkező képek közzétételét. Kerülni kell a „slamposág”, az értelmetlen vagy semmit sem mondó képek nyilvánosságra hozatalát.

c) A tartalmat folyamatosan frissíteni kell, és a lakossággal folyamatosan tudatni kell (még ha nem is kíváncsiak rá), hogy itt vagyunk és értük vagyunk. Érezzék azt, hogy mi még karácsonyeste is a haza védelmére készülünk.

d) A honlapnak tartalmaznia kell hivatkozásokat a Magyar Honvédség közösségi médiumaira is, azokon pedig tovább lehet folytatni a népszerűsítést.

e) Személy szerint fontosnak tartom az online jelentkezés bevezetését, így a toborzók nemcsak az állásbörzéken a tanácsalanoikat győzhetnék meg, hanem foglalkozhatnak azokkal is, akiket az online tartalom fogott meg, és akiknek komoly az elhatározásuk. Nyilvánvalóan ezeket előzetes regisztrációhoz kell kötni, például e-mail címmel, de akinek van esetleg Ügyfélkapu¹-regisztrációja, azok onnan is el tudnák érni a toborzókat.

f) A honlapra be lehet illeszteni egy chatprogramot is, így a toborzókat online felkeresőkkel ingyenesen tudnák beszélni, aminek költségcsökkentő hatása van.

g) A honlapon külön oldalt lehetne szentelni a feltölthető beosztásoknak. Nyilván itt szem előtt kell tartani a biztonsági kockázatokat, de azt talán nem

tiltja semmi, hogy annyi megjelenjen, hogy Tatára „E” kategóriával rendelkező gépjárművezetőt kerestünk.

Közösségi média

Nem lehet elégszer hangsúlyozni a közösségi média erejét. Akár akarjuk, akár nem, egy jól vagy rosszul sikerült dolog akár pillanatok alatt is bejárhatja az internetet. Ez persze feltételezi, hogy a Magyar Honvédség nem tölt fel megszámlálhatatlan mennyiségű képet és videót például a Facebook-oldalára, hanem csak a szervezet számára legjobbakat, és így elkerülhető a moderátor túlterhelése.

Új területek

Ebben az alpontban néhány olyan megoldást fogok bemutatni, amelyekkel a Magyar Honvédség toborzását még jobban ki lehet teljesíteni. Ezek nem tipikusan a Web 2.0 használatához kapcsolódnak, de mivel a megcélzott korosztály nagy számban használja az „okoseszközöket” és az internetet, ezért ezek felhasználásában sok lehetőség rejlik.

a) Hasonlóan más országokhoz, a Magyar Honvédség is készíthet különféle alkalmazásokat okostelefonokhoz, de akár számítógépes programokat is előállíthat. Ezek közé tartozhat egy testnevelési felkészítő és pontszámító program is. Az alkalmazás segítheti a jelentkezőket a helyes mozgás elsajátí-

¹ Az Ügyfélkapu a magyar kormányzat elektronikus ügyfélbeléptető és azonosító rendszere. Biztosítja, hogy felhasználói a személyazonosság igazolása mellett, egyszeri belépéssel, biztonságosan kapcsolatba léphessenek az elektronikus közügyigazgatási ügyintézés és szolgáltatást nyújtó szervekkel. <https://segitseg.magyarorszag.hu/segitseg/ugyfelkapu/ugyfelkapu/miazugyfelkapu.html>

tásában, a teljesítmény fokozatos növelésében és a fejlődés nyomon követésében. A programot a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia Katonai Testnevelési és Közelharc Módszertani Részlege és a Magyar Honvédség Kiképzési és Doktrinális Központja informatikusok segítségével össze tudná állítani. Ezek után azt fel lehet tölteni a toborzók honlapjára, illetve elérhetővé lehet tenni okostelefonos alkalmazásként is.

b) A QR-kód² használata. A QR-kód használata nem igényel semmi befektetést, ugyanis ingyen létre lehet hozni, ezért javaslom a széles körű felhasználását. A Magyar Honvédség Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság weblapja, a <http://www.hadkiegeszites.honvedseg.hu> QR-kódja például a következő:

A kódot el lehet helyezni bárhol, plakátokon, honlapon, hűtőmágnesként, de akár a Magyar Honvédség személyjárműveinek hátoldalán is, hasonlóan a rendőrség „Szolgálunk és védünk” szlogenjéhez. A kódot gerillamarketing³ keretében elterjeszthetik a toborzók egy városban, például felfogatják buszok mágnesezhető felületére, vagy csak egyszerűen a katonaként szóba jöhető emberek kezébe adják és buzdít-

ják őket, hogy nézzék meg az addigra már elkészült, motiváló hatású toborzó weblapot. QR-kódot olvasó programok pedig már ingyenesen elérhetőek és letölthetőek az okostelefonokra, így akár a reggeli buszon utazókhoz is el tud jutni a Magyar Honvédség.

c) Kiterjesztett valóság. A kiterjesztett valóság a körülöttünk lévő világ egyfajta virtuális kiterjesztése. Röviden úgy tudom összefoglalni, hogy a modernebb eszközökbe beépített kamera egy erre a célra kifejlesztett alkalmazás segítségével felismeri a képernyőn megjelenő képet, majd az internetkapcsolatuk révén az alkalmazás az ehhez a képhez a reklámozó által társított tartalmat megjeleníti. Ez a tartalom gyakorlatilag lehet bármi, videó, katalógus, összeszerelési útmutató stb.

A Magyar Honvédség szempontjából egy megoldási mód lehet, hogy egy fiatalok által rendszeresen látogatott helyen a toborzók kihelyeznek egy képet, plakátot, a képen utalnak rá, hogy a megfelelő szoftveres alkalmazás birtokában sokkal több érdekes információt is megtudhatnak. Az érdeklődők ekkor előveszik az okostelefonjukat, tabletjuket, ráirányítják a képre és ekkor az alkalmazás megjeleníti például a mesteri módon összeállított toborzó- videót. Ehhez kell egyrészt a felhasználó, aki rendelkezik egy internetkapcsolattal és beépített kamerával ellátott eszközzel, másrészt kell a Magyar Honvédség toborzó- videója vagy bármilyen motiváló tartalom, amit csak egyszer kell elkészíteni, valamint az a kihelyezett kép, aminek közvetítésével eljuttathatjuk a Magyar Honvédséget a fiatalokhoz.

A virtuális valóság alkalmazása még egyáltalán nem elterjedt idehaza, ezért

úgy vélem, hogy nagyon gyorsan híre menne, hogy a Magyar Honvédségnek „mennyire király cucca van”.

Összefoglalás

Láthatjuk, hogy a technikai vívmányok segítségével milyen messzire tudunk eljutni a katonai toborzás tekintetében, és azt is megfigyelhetjük, hogy egyes országok mennyire változatosan és szerteágazóan használják ki az újításokat. Nem jelentem ki azt, hogy ez az egyetlen üdvözítő megoldás, inkább, hogy ezeket felhasználva kiegészíthetjük a hagyományos módszereinket és további csoportokat tudunk megszólítani.

A technikai fejlődésben nincs megállás, amit ma még tökéletes és egyedi megoldásnak tartunk, azon holnap már túllépnek. Folyamatosan figyelni kell a fiatalok szokásait, az általuk látogatott közösségi felületeket, valamint azokat a tendenciákat, amelyek előrejelzik a várható változásokat és ennek megfelelően kell az eljárásokat is változtatni. Nem szabad leragadni a meglehetősen idő- és pénzigényes módszereknél, ha rendelkezésre áll egy esetleg költségkímélőbb megoldás.

Remélem, hogy írással sikerült új távlatokat nyitnom, és a jövőben már nemcsak a „verbunkozással”, hanem a modern technika felhasználásával is bővíthetjük módszereinket. Nagyon remélem, hogy egyszer elmondhatjuk, hogy Kossuth Lajos nem csak azt „üzen-te”, hanem azt is, hogy „kiosztolta a Facebookra”, hogy: „Köszöni a lájkokat, a Magyar Honvédség teljesen fel van töltve”.

*Virincsik Árpád
törzsszázlós*

² QR-kód: egy kétdimenziós kód, amely pontokból áll. Nagy adattárolási képessége van, így rövid úton nagy mennyiségű információt képes közölni a felhasználóval

³ Gerillamarketing: összefoglaló neve minden olyan reklámozási megoldásnak, amikor a reklám nem hagyományos hirdetési felületeken jelenik meg, hanem szokatlan helyen és módon jut el a fogyasztóhoz.

MISSZIÓS TALÁLKOZÁSOK

Egy altiszt az ezer tó országából a Balkánon

Az alább olvasható közmondást egy finn altiszt idézte fel a pristinai Camp Film City táborban. A finn kontingens tagjai szakmai felkészültségükkel és emberi érettségükkel megbecsült és elismert tagjai a KFOR közösségének. A maréknyi állomány döntő többsége civil pályáról érkezett, tartalékos katonaként. A Honvéd Altiszti Folyóirat előző számának fotóján magyar és finn katonák közösen kutatják nyelvünk kapcsolatait. Mostani lapszámunkban egy fiatal altiszt idézi fel katonai pályafutását és az évek során megszerzett tapasztalatait. A 31 éves Mikko Käyhkö törzsőrmester jelenleg a KFOR finn kontingense egyszemélyes nemzeti támogató elemének a parancsnoka.

„A finn ember olyan, mint a boróka, meghajlik, de el nem török.”

(Finn közmondás)

Amikor mi, magyarok Finnországra gondolunk, elsők között az Észak-sarkkör közelében lakó Téalapó jut eszünkbe, aki évente egyszer, december elején rénszarvasszánon minket is meglátogat. A Kalevala, a finnek nemzeti eposza egyike a nehezen értelmezhető középiskolai kötelező olvasmányainknak. A Kalevala egyébként a finn–magyar kapcsolatok alakulásának egyik kiindulópontja lett, ezt igazolja az öt teljes magyar Kalevala-fordítás is. A finnugor népek a finnugor nyelveket beszélő népek összefoglaló elnevezése. A legnagyobb lélekszámú „finnugor népek” közé a magyarok, a finnek, az észtek és a mordvinok tartoznak. A nyelvrokonság és az egyes népek genetikai rokonsága általában eltér egymástól, a nyelv története és a nép története ritkán azonos. Természetesen nem mehetünk el szó nélkül a finn szauna mellett, ami szintén világszerte ismert.

Mikko Käyhkö 19 évesen csatlakozott a finn hadsereghez. Az öt bátyjától hallott (utólag belátja, túlzó) katonatörténetek hatására belépett a Sodankylä helyőrségben diszlokáló vadászdzandár (Jääkäriprikaati) állományába. Igazából nem is nagyon tehet másként egy 18 évet betöltött finn fiatalember, hiszen Finnországban a haza fegyveres védelme, így a sorkatonaság állampolgári kötelem. Mint ahogy más sorozott állományú hadseregben is szokás, havonta jelképes, de akár elégségesnek is tekinthető 130–165 euró illet-

Mikko Käyhkö 19 évesen csatlakozott a finn hadsereghez

ményt (közkeletű nevén zsoldot) kapott.

Nos, mint az altiszt elmondta, fivérei számtalan sztorija közül egy mindenképpen igaznak bizonyult: a szolgálat alatt tapasztalt csontrepesztő hideg. Azt viszont sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudja, hogyan viszonyultak a helyi lányok a kimaradáson levő egyenruhás katonákhoz, mivel rendszerint a kaszárnyában maradt, és egy alkalmi rockbandában dobolva múltatta az egyébként is kevés szabadidőt.

A hétköznapi katonaelételeből leginkább a csütörtöki vacsorák élményét őrizte meg, amikor a kedvenc étele volt a menü: zöldborsóleves, füstölt sertéshússal gazdagítva, desszertként pedig eperlekvárral töltött palacsintát kaptak a még éhes katonák. Rénszarvasból

csupán alkalmanként, főleg nagyobb ünnepekkor került falat az asztalra. A hosszú tengerszakasz ellenére halételekre is igencsak ritkán gondolhattak.

A nyolchetes alapkiképzést követően Mikko jelezte szándékát, hogy altisztként maradna még a hadsereg állományában. Tekintettel az addig tanúsított remek helytállására, kérelmét elfogadták, és a 12 héten keresztül tartó képzést követően páncéltörörakéta-rajparancsnok lett. Sőt, hamarosan már az újoncok kiképzését, szakmai felkészítését bízták rá. Mikko szerint a kötelező fegyveres szolgálat számos embert kellemetlenül érint, azonban neki nagy tapasztalata volt, amit az élet egyéb területein is nagyszerűen tudott alkalmazni. Nemcsak fizikailag tette helyre a fiatalembert, de a szakmai felkészítés mellett megtanulta az emberi kapcsolatok kialakításának szabályait, megértette a közösség működésének sajátosságait. Különösen izgalmas egy csoport tevékenysége, ha tagjai pékek, tanárok, ügyvédek vagy pszichiáterek. Ezekre a tapasztalatokra akkor tehet szert egy finn állampolgár, ha tartalékosként további katonai szolgálatot vállal.

A kiképzőiről kérdezve a következőket tudhatjuk meg a fiatal altisztől. Egy helyi mondás – tekintettel a finnek keményfejűségére – úgy tartja: „Képtelenség egy finnt háttérből vezetni.” Meglátása szerint altiszteik úgy tartják, hogy beosztottaikat csak személyes, követésre méltó példával lehet hatékonyan vezetni. Eddigi élettapasztalatai megerősítették ezt a teóriát. Nem számít az, hol teljesítünk katonai szolgálatot, hazai körülmények között vagy nemzetközi környezetben, mindenütt fel lehet lobbantani a lelkesedés lángját. Nagy részben ez a parancsnokon, katonai vezetőn múlik. Mint tartalékos katona, ugyanezt tapasztalta a civil oldalon is. Az első katonai periódus után, több hónapos folyamatos felkészítést követően úgy vélte, megtette, amit a haza megkövetelt tőle, és öltözetet váltott. Boldog civilként folytatta a korábban nagy érdeklődéssel megkezdett információ- és kommunikációtechnológiai tanulmányait. Időközben, 2010 nyarán bevonult a hadsereg által előírt továbbképzésre, majd élvezte civil szakmájának 21. századi kihívásait.

A fiatal őrmester azonban idővel érdeklődni kezdett a nemzetközi katonai szolgálat iránt. Kérvényt nyújtott

be, ám nemleges volt a válasz. Már majdnem elvesztette a reményt, amikor három év eltelte után beosztást ajánlottak fel számára Libanonban. Közel egy hónapig tartó célfelkészítést követően az ENSZ UNIFIL-missziójában lett híradó-informatikai rajparancsnok-helyettes; egy évig szolgált e beosztásban.

Mikko fontosnak tartja kiemelni, hogy a finn haderőnek a jól működő tartalékos rendszer az alapja. Úgy véli, az ország lakossága elfogadja, hogy fennmaradásuk biztonságának, szuverenitásuk védelmének ez az egyetlen reális lehetősége. Több tényező is igazolja ezt az állítást, például Finnország hosszú határvonala és a viszonylag alacsony lakosságszám. Finnek nagyon régóta jelen vannak ebben a térségben, azonban a független Finnország csupán a XX. századra vezethető vissza. (Finnországot közel 700 éves kapcsolat köti a svéd királysághoz; a közös múlt 1154-ben kezdődött a kereszténység és IX. Erik svéd király révén. A svéd uralom idején a vallás és az államélet nyelve a svéd volt. 1809. március 29-én I. Sándor orosz cár elfoglalta Finnországot, amely az Orosz Birodalmon belüli autonóm nagyhercegség volt egészen 1917 végéig. Az orosz éraban a finn nyelv modernizálódott, elismert nemzeti nyelvvé vált. 1917. december 6-án, röviddel a bolsevik forradalom után, Finnország kikiáltotta függetlenségét.) A történelmi múlt miatt mindenki számára fontos, hogy a kivívott függetlenség megmaradjon. A finn emberek ennek szellemében szolgálják a hazát sorkatonaként és tartalékosként egyaránt.

A finn haderő a különböző nemzetközi katonai missziókból is kiveszi

a részét. Ebben szintén meghatározó szerepe van a tartalékos állománynak, melynek – beosztástól és kategóriától függően – 50, illetve 60 éves korukig lehetnek tagjai a finn polgárok.

Mikko Käyhkö elmondta: a finn haderőben az altisztek a védelmi képesség meghatározó elemei, mintegy az „ízomzatát” alkotják annak, ezért külön is kitért az állománykategóriára. Az aktív és a tartalékos altisztek között nem beszélhetünk lényeges különbségről. Talán az aktív állomány tagjai magasabb, összetettebb beosztásokat töltenek be, így a megemelt szakmai kihívás is gyakoribb.

Libanonból hazatérve az első hónapok remekül teltek, majd egyre unalmasabbakká váltak a napok. Úgy határozott, ismételten megpróbál misszióba kijutni. Most már rutinos veteránként hamar sor került rá. Behívták személyi elbeszélgetésre, ahol nemzeti támogató elembe beosztott altiszti beosztást ajánlottak fel számára. Majd kikerkezve a szolgálatteljesítés helyére, kiderült, hogy az „elem” egy főből áll. Így itt, Koszovóban egyszemélyes nemzeti támogató elemként kíván eleget tenni a kihívásoknak. Reggelente áttekinti a KFOR-, illetve nemzeti leveleket, majd tartalmuknak megfelelően folytatja napját.

Amennyiben össze szeretné hasonlítani két misszióját, nehéz helyzetben találja magát. Például különbség, hogy az egyik ENSZ-, míg a jelenlegi NATO-vezetés alatt van. Ugyan itt is kell informatikával, kommunikációval foglalkoznia, de az csak egy bizonyos része a napi teendőknek. Mindig van feladat, nemcsak a folyamatban levő ügyekben és igények alapján kell eljárni, de adódnak speciális teendők is, például esténként még a finn szauna beüzemelése is rá vár. Nincs ugyanis este, illetve lefekvés egy alapos szauna nélkül. Ez nemcsak otthon igaz, hanem külföldön is. A finn katonák nemzetközi misszióban is igénylik a megszokott testi (lelki) gondoskodást. Ennek tudható be, hogy települjön akár az afrikai sivatagban a finn katonai kontingens állománya, ott is jogosan számíthat a jól befűtött és vizesdézsával biztosított szaunára.

Fontos teendő a szauna beüzemelése

Mivel a napi feladatai nem túl sok szabadidőre adnak lehetőséget, így Mikko inkább a szabadnapokon, szabadság idején él hobbijának: rendszeresen utazik, járja a Föld országait. Itt, a Balkánon is megismerte a térséget. A magyar katonákkal történt találkozás hatására mindenképpen szeretne eljutni Magyarországra is. Talán a jelenlegi missziót követően, ez év nyarán lehetősége lesz felkeresni Budapestet, a Balatont, illetve más magyar nevezetes helyszínek is szóba jöhetnek. Van még egy határozott terve: előbb-utóbb szeretné meglátogatni Rovaniemi települést, ahol a Téalapó hivatalos ügyvivő hivatala székel, valamint Korvatunturi falut, ahol maga a Téalapó lakik.

Az angol nyelven folytatott beszélgetésünk végéhez közeledve próbáltunk finnugor nyelvcsaládbeli kapcsolatunk szerint kommunikálni. Hát, nem sokra jutottunk. Pár szót mégis csak sikerült produkálnunk, jöllehet angol nyelven pontosítanunk kellett azokat. A *muki* jelentése bögre; a *kuppi* magyarul csészét jelent. Kissé azonos hangzású, jelentésű szavaink: *balladi*: ballada; *lakka*: lakk; *lukko*: lakat; *koira*: kutya; *kissa*: cica; *suola*: só; *laatikko*: doboz (láda). Azonban én úgy vélem, hogy a legszebb közös szavunk talán a kokárda mint kitzűző, ami finnül kokardi.

Dr. Murinkó Attila
alezredes

Készül a cikk a Honvéd Altiszti Folyóirat számára

A KITARTÁS MINDENEN ÁTSEGÍT

A Magyar Honvédség egyik legdinamikusabban fejlődő katonai szervezete Pápán található. Az MH Pápa Bázisrepülőtér azon túl, hogy nemzetközi gyakorlatok sokaságának ad évente otthont, az egyetlen hazánkban települt nemzetközi katonai egység otthonául is szolgál. A beruházásoknak köszönhetően pedig gombaként nőnek ki a földből a jelenkor kihívásainak megfelelő modern létesítmények. Ennek a katonai szervezetnek a vezénylőzászlósa Berék Zsolt törzszászlós.

Zsolt 1974. március 11-én született Sajószentpéteren. Hatéves volt, amikor szülei az apai nagyszülők alföldi falujába, Hencidára költöztek. Itt végezte el általános iskolai tanulmányait. Kora ifjúkora óta szenvedélye az olvasás; ennek köszönhetően már egész fiatalon kialakult elképzelése volt a jövőről: Dékány András könyveinek köszönhetően hajóskapitány szeretett volna lenni. Ám 13 évesen akadt a kezébe Szilvási Lajos Légszomj című kötete, amely egy vadászpilóta hányattatásait írja le. Ez volt az a fordulópon, amely a katonai repülés felé terelte a pályaválasztás előtt álló nebulót. Az iskola igazgatóhelyettese, az egykor a

Berek Zsolt fiatal repülő-műszakiként

Luif tábornokkal, akinek a vezénylőzászlósa volt Boszniában

Kossuthon végzett volt katonatiszt segítségével adta be jelentkezését Szolnokra, a Magyar Néphadsereg Repülőgép-szerelő és Repülőgép-műszerész Tiszthelyettesképző Szakközépiskolába. Az itt eltöltött négy évnek köszönhetően mélyült el a repülés iránti szenvedélye, ami a mai napig is tart.

1993-ban kerül őrmesterként első beosztásába, amely a Magyar Honvédség 87. Bakony Harcihelikopter Ezredhez viszi. Itt a Mi-17 típusú helikoptereket üzemeltető műszaki századnál kezdi meg katonai szolgálatát mint elektromosműszer- és oxigénspecialista. A '90-es évek végén már a műszaki csoport ellenőri beosztásában szolgál. A repülőtér bezárásakor, 2004 őszén kerül Páparra, az MH Pápa Bázisrepülőtér állományába.

Három év elteltével egy jogszabályi változás hoz döntő fordulatot az életébe; az ellenőr beosztotti pozíció betöltéséhez tanfolyamot kell elvégeznie. Ám mivel speciális szaktanfolyam nem létezett, így a Szentendrén akkor induló két zászlósi tanfolyam közül a vezénylőzászlósira iskolázzák be. A csoport konstruktív szelleme nagy hatással van Zsoltra. Sokat elmond a közösség erejéről, hogy 2007 óta minden évben tartottak csoporttalálkozót. És bár ugyan már Szentkirályszabadján és Pápán is voltak vezénylőzászlósok, itt tudatosult benne a beosztás jelentősége. Így amikor még a tanfolyam

elvégzése előtt kap egy telefonhívást a századparancsnokától, hogy az egység vezénylőzászlósi beosztásába távozó század-vezénylőzászlós utódjául őt szeretné kinevezni, gondolkodás nélkül mond rá igent.

Ebben az időszakban indul meg Pápán az a folyamat, amelynek végéreményeképpen a repülőtérre települ a Nehéz Légiszállító Ezred (Heavy Airlift Wing – HAW). A kétezres évek elején szerzett angol nyelvtudását eddig csak repülőnapokon kamatoztató Zsolt is szembesül azzal a ténnyel, hogy Pápán rendfokozattól és beosztástól függetlenül a mindennapok kommunikációs nyelve már nem feltétlen a magyar. Ekkor sikerül a katonai felsőfokú vizsgát is letennie, majd a rangidős altiszti rendszerben újabb lépést tenni előre; 2008 végétől a távozó egység-vezénylőzászlóst helyettesíti megbízással bő másfél esztendőig, amikor is 2010 augusztusában az egység-vezénylőzászlósi beosztásba nevezik ki.

Az élethosszig tartó tanulás elvét vallva jó néhány rangidős altiszti tanfolyam elvégzését tudhatja magáénak. Svájcban, a NATO-iskola programját követő haladó vezető altiszti tanfolyamot, az Összhaderőnemi Altiszti Tanfolyam első évfolyamán a legmagasabb magyar rangidős altiszti tanfolyamot, míg az idei év elején az Amerikai Egyesült Államok Légierő Vezénylőzászlós Akadémiáját végzi el.

Végzős hallgatóként az Egyesült Államokban

Külszolgálatok tekintetében egy tanulságos és rendkívül felelősségteljes fél évet tölthetett el Szarajevóban. 2014-ben kapta meg a Magyar Honvédség a lehetőséget, hogy a Camp Butmir tábor vezénylőzászlósi beosztására jelöltet állíthasson. 2014 novemberében Kollár László törzsszázlós kezdte meg az egyéves időszak első felét, amely beosztásban Zsolt váltotta és lett 2015 júliusától az EUFOR ALTHEA első vezénylőzászlósa.

A misszió és az iskolák után Zsolt, amúgy jó mesterlegény módjára, a nagyvilágban megszerzett tapasztalatot Pápara hazatérve szeretné most már kamatoztatni. Az év 365 napján magas intenzitással, 7/24 rendszerben működő katonai repülőtérén szükség is van ennek minden morzsájára. A mindenna-

pok kihívásai és a változó világ okozta környezet nem ígér nyugodt időszakot a jövőre nézve.

Zsolt nős, 17 éves fia és 15 éves lánya már egy veszprémi középiskola padjait koptatja. Felesége, Krisztina szintén a közsférában dolgozik, egy veszprémi általános iskola iskolatitkára. Zsolt szabadidejében a két éve megkezdett családiház-felújítási projekt tervezője, felügyelője és végrehajtója egy személyben. Ebben példaképe egy olasz származású amerikai ügyvéd, a '80-as évek népszerű amerikai sorozatából megismert Anthony J. Petrocelli. Ám hiszi, hogy az a kitartás és pontosság, ami katonai és repülő-műszaki múltjából fakad (na meg némi türelem), előbb-utóbb ezen a kihíváson is átsegíti...

B. S. M.

Zsolt és „hátszája”

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar

A kiadásért felel:

Dr. Orosz Zoltán altábornagy

Szerkesztőbizottság:

Elnök:

Kriston István főtörzsszázlós,
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Balog Sándor főtörzsszázlós

Berek Zsolt törzsszázlós

Bogya Sándor törzsszázlós

Gervai János törzsszázlós

Dr. Murinkó Attila alezredes

Kovács Miklós főtörzsszázlós

Négyesi Tibor főtörzsszázlós

Soós Lajos törzsszázlós

Tigyi István főtörzsszázlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Felelős vezető:

Benkóczy Zoltán ügyvezető

Mb. szerkesztőségvezető:

Dr. Isaszegi János ny. mk. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán

Kézirat-előkészítő: Eszes Boldizsár

Korrektor: Apagyiné Gáspár Jolán

Tördelészerkesztő: Dancs Katalin

Címlapterv, poszter: Dani Márton

Címlap- és poszterfotó:

Szerkesztőségi titkár: Solti Gabriella

A szerkesztőség címe:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Telefon: 272-02, 459-5355,

fax: 459-5354

e-mail cím: kisszoltan@armedia.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú

Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem

Felelős vezető: Pásztor Zoltán igazgató

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a www.honvedelem.hu portál

kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

A JUTASPUSZTAI EJTŐERNYŐS-TRAGÉDIA

A második világháborúban egy új fegyvernem született és nyert létjogosultságot, az ejtőernyős, amely napjainkban is a legreagálóképesebb fegyvernem a világ összes korszerű hadseregében. Magyarországon az első gyakorlati lépéseket 1938-ban tette meg egy maroknyi bátor férfi. Ám sajnálatos módon rögtön az első bevetésük tragikus végkimenetelűvé vált, hiszen az akcióra induló négy szállítógép közül a vezérgép közvetlenül felszállás után lezuhant, és vitéz Bertalan Árpád őrnagy, zászlóaljparancsnok, valamint 15 ejtőernyős és a roncsok között lelte halálát.

A magyar katonai ejtőernyőzés születése hivatalosan ezen esztendő szeptemberére tehető, amikor Szombathelyen ejtőernyős kiképző keret létesült vitéz Bertalan Árpád százados vezetésével. 1939 októberében Pápára tette át a székhelyét az akkora századdá bővült alakulat, 1940 augusztusától pedig már zászlóaljként szerepelt a Magyar Királyi Honvédség hadrendjében.

1941. április 11-én a magyar III. hadtest alakulatai támadást indítottak a Duna–Tisza által határolt jugoszláv területek, a baranyai háromszög, valamint a muraközi területek elfoglalására. A hadművelet során az első magyar ejtőernyős-zászlóalj bevetésével is számoltak. A terv az volt, hogy Bácskában a Ferenc József-csatorna egy fontos hídját az ejtőernyősök 104 fős harccsoportja egy meglepetésszerű támadással elfoglalja és a saját csapatok beérkezéséig megtartja.

Az esőzések miatt a füves pápai repülőtér talaja felázott, így a csapatszálító gépek csak terhelés nélkül, üresen tudtak felszállni, ezért a repülőtéren állomásozó Savoia-Marchetti SM–75 gépek a Veszprém melletti Jutas repülőtérre repültek át, mivel ennek talaja köves volt.

A 17 órára szóló bevetési parancs 15 óra 45 perckor érkezett meg géptávíron.

Ugrásra várva

A deszant 16 óra 45 perckor beszállt, majd a pilóták a motorok bemelegítése után megindultak. A gépek egymás után jobbra fordultak, elgurultak a repülőtér város felőli végébe, ott bal fordulattal szembefordultak a széllel és a bakonyi Papod-tetővel, majd az E–102 lajstromjelű első gép – fedélzetén Bertalan őrnaggyal – nekifutott és a hangárok vonalában felemelkedett.

„... a katonák a két oldalt elhelyezett padon ültek – olvasható Szokolay Tamás főhadnagy visszaemlékezésében. A gép hátsó harmadában voltak két oldalt az ajtók, melyeken a beszállítás történt. A gépben mindenki ült, csak hárman álltunk a két, egymással szemben levő ajtó között. A bal oldali ajtónál Bertalan őrnagy, a jobb oldalánál Majthényi főhadnagy állt. Én kettőjük között helyezkedtem el, a géppuskalövész állása alatt. Bertalan őrnagy és Majthényi főhadnagy kezdte volna az ugrást, ez lett volna a jeladás a többi gépnek is.”

A második gép nekifutásban, a harmadik gurulóban volt, az utolsó éppen hogy megindult, amikor a vezérgép hirtelen meredeken emelkedni kezdett felfelé, elveszítette sebességét, majd 50–80 méter magasan átbillent, jobbra dőlt és lapos szögben, de működő motorokkal fogott földet. A gép légszavarjai leszakadtak, a jobb motor levált és benyomódott a kabin oldalába. A gép alsó burkolata felszakadt, az alsó géppuskaállás leszakadt, a kiömlő benzín pedig a forró alkatrészekről lángra lobbant.

Az egyik túlélő, Bakó István szakaszvezető így emlékszik a történetekre: „A zuhanás pillanatában kivágódott az egyik ajtó, s maga mögé zárta Bertalan Árpád őrnagyot, aki így nem tudott menekülni. A másik ajtón keresztül néhányan kijutottak a szabadba. Én az alattam heverő testek vergődését érezve

A kiégett roncs

gyorsan összeszedtem magamat... A tűz pokolian perzselt. Kétségbeesett dühvel rántottam ki a rohamkésemet, s magam mellett többször végighasítottam a gép vászonzól készült oldalát. Feltáruztam előttem a menekülés útja... Félig eszméletlenül, iszonyú kínok között jutottam át a gépet körülvevő lángokon. Itt katonák vártak és gondjaikba vettek.”

A baleset alig két perc alatt zajlott le. A gépből a hátsó ajtón keresztül négy fő menekült ki, a légi lövész a hátsó géppuskaállásból a gép oldalán lecsúszva talált kiutat. A belső térből a lángokon keresztül még öt főnek sikerült kimeknyülnie.

„A robbanások közepette itt is ott is jajgatások hallatszanak... – emlékszik a mentésben részt vevő második harccsoport egyik katonája. Egy ember a sebültek közül felugrik, rohan az égő gép felé és ordítja: Az őrnagy úr még bent

Ejtőernyős-tragédiára emlékeztek Jutaspusztán (honvedelem.hu archív)

A tragédia helyszínén harangláb emlékeztet az egykori eseményekre

van! Mentsük meg! A letörött ajtót félrelöki és bemászik. Újabb detonáció következik be. Többé nem mozdul semmi.”

A mentést nehezítette, hogy a repülőtér nem volt felkészülve a balesetekre, hiányzott a tűzoltóosztag és a tűzoltó felszerelés. A sebesülteket a veszprémi kórházba szállították. A szakemberek szerint a vezérgép lezuhanását nem a túlterhelés, hanem műszaki hiba okozta. A magassági kormány kiegyenlítő rendszerének hibája miatt hirtelen faroknehéz helyzetbe jutott a repülő, és csak a motorok teljesítménye emelte felfelé. A meredek állásszög miatt azonban a sebessége elégtelenné vált. A megmaradt 4 db SM-75 repülőgépből további kettő még 1941-ben műszaki ok miatt lezuhant.

A tragédia helyszínén 1991 óta harangláb emlékeztet az akkori eseményekre. És mit üzen nekünk ez a harangláb, akik a hősi halott bátor katonák nyomdokaiba lépve, a jelenkor kihívásai közepette szolgáljuk hazánkat? Arra emlékeztet minket, hogy ez a szolgálat olykor a legdrágább értéket követeli, követelheti az erre esküt tett kevesektől. Azáltal, hogy lerójuk most itt kegyeletünket a 75 évvel ezelőtti tragédiára emlékezve, arról adunk tanúbizonyosságot, hogy tudjuk, honnan jöttünk, kik vagyunk és hogy merre kell tartanunk. Katonák, Magyarország katonái vagyunk, és hiszem, hogy ha újabb 75 év elteltével ezen a helyen még katonák fognak szolgálni, ők is büszkén emlékeznek majd arra, hogy a mi utódaink lehetnek.

Berek Zsolt törzsszázlós

Fotók: internet

A Zrínyi Kiadó újdonságaiból ajánljuk

Magyarország hadtörténete III. 1718–1919

Magyarország a Habsburg Monarchiában
Szerkesztette: Hermann Róbert

A négy kötetre tervezett *Magyarország hadtörténete* harminc év elteltével mutatja be újra – a korábbi összefoglalóktól némileg különböző korszakolással és eltérő hangsúlyokkal – az 1100 éves hadi történelmünket. A harmadik kötet alcíme *Magyarország a Habsburg Monarchiában – 1718–1919*. Azt a két évszázadot tárgyalja, amikor a középkori Magyarország területi állománya csaknem teljes egészében a Habsburgok dunai monarchiájának része és alkotóeleme volt – két vagy több részre szabdalva, illetve egységes államként. Ennek a hol viharos, hol békés időszaknak a történetét a legújabb kutatások alapján mutatja be a könyv.

Egy ország hadtörténete azonban nem csak háborúból áll: ide tartozik a hadseregek felépítése, ellátása, felső vezetése, hadkiegészítése, a fegyvertörténet, a katonai jelképek (zászlók, kitüntetések), az egyenruha-történet, a hadiipar története, a hadtudományi gondolkodás, a hadisajtó és a katonai propaganda, a katonai térképészet, a katonai életmód- és művelődéstörténet, valamint az erőd- és várépítészet is. Mindezek bemutatásával kíván a mű kiegyensúlyozott és pontos képet festeni a magyar hadtörténelem két évszázadáról.

Kiss Álmós Péter: Háború a nép között

Esettanulmányok a negyedik generációs hadviselés történetéből

A második világháborút követő évtizedekben a hadviselés domináns formája a negyedik generációs (vagy aszimmetrikus) konfliktus lett: a nem állami hadviselők erőszakos, fegyveres kihívása az állam hatalmával, tekintélyével, legitimitásával szemben. E konfliktusok nemcsak Európa peremvidékén (a Balkánon, a Kaukázusban) hoztak jelentős változásokat, de megérintették az Európai Unió egyes központi államait (például Franciaországot) is.

A kötet szerzője (aki egyébként évtizedeket szolgált altisztként az USA haderejében) azokat az alapelveket keresi munkájában, amelyekkel egy demokratikus európai állam kormánya idegen segítség nélkül is meg tud felelni a kihívásnak, ugyanakkor a törvény és az erkölcs határain belül képes maradni úgy, hogy megőrizi nemzeti kultúráját és hagyományait, illetve megtartja értékeit, szabadságjogait és életmódját.

A könyv az Egyesült Államokban az Összhaderőnemi Különleges Műveleti Egyetemen (Joint Special Operations University – JSOU) ajánlott irodalom és oktatási segédanyag. Több külföldi felsőoktatási intézmény tankönyvként ajánlja.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Győr Edina mobil: 30/578-1048 e-mail: gyoredina@armedia.hu

Magyar Renáta mobil: 30/632-7605 e-mail: magyarrenata@armedia.hu

webáruház: shop.hmzrinyi.hu

HATVANÉVNYI EMBERSÉG ÉS TAPASZTALAT

Hatvanéves aktív katonákkal, különösen altisztekkel most még ritkán találkozunk az ember. Talán ezért is érdemes a folyóirat hasábjain egy ilyen katonát bemutatni. Interjúalanyom, Schrám Péter zászlós a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia raktárvezető zászlósa (logisztikai zászlóalj, ellátó- és szállítószázad, elektronikai és híradóraktár), aki a kitartását, elhivatottságát és szakmaiságát tekintve is példaként szolgálhat az eljövendő és aktív altiszti generációk sok tagja számára.

– *Tisztelt Zászlós Úr! Először is engeddd meg, hogy születésnapod alkalmából tisztelettel köszöntselek a HAF olvasói nevében is. Hol születél, milyen iskolákban tanultál és mi érdekelt fiatalként?*

– Balassagyarmaton születtem 1956-ban. Mai napig Nógrádon lakom, itt jártam általános iskolába. Ez a vidék az ország egyik legszebb tájegysége – aki járt felénk, tudja ezt –, így aztán nem meglepő, hogy gyermekkoromtól a természetjárás szerelmese vagyok, ma is szívesen töltöm szabadidőmet a természetben, a jó levegőn. A rétsági gimnáziumban érettségiztem 1974-ben, majd Budapesten szereztem elektronikai műszerész szakmát. Fiatalként elég széles volt az érdeklődési köröm, a már említett természetjárás mellett szívesen foglalkoztam technikai jellegű tevékenységekkel (ezért is választottam a műszerész szakmát), illetve mindig nagyon közel állt hozzám a sport mint a szabadidő eltöltésének az egyik leghasznosabb és legtöbb örömet adó forrása. A gimnáziumban megyei szinten kézilabdáztam; a hetvenes években kezdett felfele ivelni az amatőr sportmozgalom, és mi boldogan vettünk részt benne tinédzser éveinkben.

– *Hogy folytatódott az életed, miután befejezted fiatalkori tanulmányaid, hol kezdted el dolgozni?*

– A szakma megszerzése után a Mechanikai Laboratórium dunakeszi gyáregységében dolgoztam, majd a Selyemipari Vállalat váci gyáregységében helyezkedtem el. Bevonulásomig itt dolgoztam; 1979-ben húztam bakancsot, Vácra kerültem, az egykori Esze Tamás Híradó Ezrednél szolgáltam. Bevallom, tetszett a katonaelet, bár akkor még nem gondoltam, hogy egy-

szer majd ezt a pályát fogom hivatásomul választani. Teljesen más volt az a hadsereg, mint amelyben most szolgálunk, hatalmas létszám, néha-néha még nagyobb fejetlenség, de összességében mára már megszépült emlékek és élethosszig tartó barátságok. Nagyon kemény volt a sereg, mindennaposak voltak a kisebb-nagyobb parancsnoki túlkapások – mai szemmel nézve mindenképpen, igaz, akkor ezek senkinek nem tűntek fel. Szóval a katonai alapok, a híradó szakma mellett sok más is elsajátítottunk. Megtanultunk takarítani, később takaríttatni, megismertük egymást és saját magunkat is, és nagyon jó volt kilépni a laktanya kapuján, akár kimaradásra, akár eltávozásra mentünk. Ekkor már nős voltam, fiatal feleségem és két kisgyermekem várt haza. A leszerelésem után ismét műszerészként helyezkedtem el.

– *Hogy kerültél vissza a haderőbe?*

– A honvédséggel, akkor még Magyar Néphadsereggel a feleségem révén

Schrám Péter zászlós

ismerkedtem meg. Párom az MN 8103 Vegyesraktár és Javitó Műhely Nógrád alakulatnál dolgozott, és az ő közbenjárásával kerültem az említett alakulathoz 1983-ban mint vegyivédelmi technikus. Azóta vagyok a honvédség soraiban. Az alakulat 1992-ben megszűnt, ezt követően a Vegyianyag Ellátó Központhoz kerültem. Hat évig dolgoztam még polgári alkalmazottként, majd itt „öltöztem be” katonának 1998-ban. Az első beosztásomban a vegyivédelmi javítóműhely vezetőjeként szolgáltam.

– *Nagyon hosszú idő óta szolgálsz, előbb civilként, majd katonaként. Hogy élted meg a változásokat, amelyek végigkísérték az életedet?*

– Mikor a néphadseregbe kerültem, akkor az még egy tipikus tömeghadsereg volt, a kötelező behívással, minden előnyével, de leginkább hátrányával. Össze sem lehet hasonlítani a mai, önkéntességre épülő honvédséggel. Mai szemmel nézve felfoghatatlan mennyiségű anyagi készleteket tároltunk, és sokszor mozgattuk feleslegesen az „anyaghegyeket”, hogy „ne unatkozzunk”. Aztán megváltozott minden, a sorkatonák eltűntek a rendszerből, a honvédség pedig professzionális, tudásalapú lett, lényegesen kisebb létszámmal. Az altiszti állomány összetétele, felkészültsége alapjaiban változott meg. A durvaság, a „pokróc” stílus eltűnt, helyét a következetes, katonás fegyelemre nevelés, a magas szintű szakmaiság vette át. A mai altiszt irá-

Emlékek az MH Altiszti Akadémiától és a bajtársaktól

Bozó Tibor dandártábornok köszönti a hatvanéves katonát

nyítja az alárendeltségében szolgálókat és gondoskodik róluk, kollégaként kezeli a legénységi állományú katonát.

– *Mi az, amire leginkább büszke vagy, milyen terveid vannak?*

– Nagyon szeretem őket, és büszke vagyok a családomra, a feleségemre. Nejem a honvédségtől ment nyugdíjba. Nagyon sok örömöm van a családban, két lányom és négy unokám van, a legnagyobb 17, a legkisebb 4 éves. Célom, hogy a szolgálatból hátralévő időben becsülettel tudjak helytállni, a munkámat tiszteességgel, jó színvonalon végezni. Úgy érzem, kollégáim elfogadják, megbecsülnék, ezt a tiszteletet, szeretetet meg akarom őrizni, és ha egyszer nyugdíjba megyek, a kis nógrádi „birtokon” szeretnék tovább tevékenykedni, foglalkozni a ház körüli teendőkkal.

– *Mit üzensz a fiataloknak?*

– Becsüljék meg hivatásukat, munkájukat. Lássák meg egymásban az embert, érezzék, ha a másiknak egy jó szóra van szüksége, és ne legyenek restek azt ki is mondani. Ez sok esetben nagy segítséget jelenthet a hétköznapokban. Végezzék el feladataikat a legjobb tudásuk szerint, mert ez az, ami minősít bennünket, hogy hogyan szolgáltunk és mit hagyunk vissza magunk után.

– *Tisztelt Zászlós Úr, kedves Peti, olvasóink nevében nagyon jó egészséget kívánok mindnyájatoknak, családdal együtt hosszú időn keresztül élvezd a „kis nógrádi birtok” minden örömét!*

*Soós Lajos törzszászlós
Fotók: Durucz né Tégla s Dóra
főhadnagy és archiv*

Schrám zászlós a családjára a legbüszkébb

NYUGALOM BENT ÉS KINT

A húsvét, majd a pünkösdhöz elvezető időszak megnyugvást adó békessége a Szent Vaszilij Székesegyház falain belül, illetve az előtte kialakított parkban. Palugyai Tamás törzsrörmester és a Honvéd Altiszti Folyóirat egyik korábbi kiadványa várja a katonatársakat. Lepsavic, Koszovó.

*A felvételt készítette:
dr. Murinkó Attila alezredes*

Boda József „Szigorúan titkos!”? Nemzetbiztonsági almanach

A felderítés és hírszerzés, valamint a titkos információgyűjtés elméleti és gyakorlati kérdései

A könyv a szakemberek számára a szaktevékenységet összefoglaló mű, az érdeklődő „civil” olvasók számára ismeretterjesztő olvasmány, amely betekintést enged a nemzetbiztonsági szolgálatok (titkos szolgálatok) működésébe.

FUNKCIONÁLIS EDZÉS A JÖVŐ HADEREJÉBEN

A modern korban az egészséges életmódra való nevelés mellett kiemelt hangsúlyt kapott az egészséges táplálkozás és a *funkcionális edzések* bevezetése a mindennapokban. Napjainkban előszeretettel alkalmazzák ezt a kifejezést, ezért először is vizsgáljuk meg, mi is az a „funkcionális mozgás/edzés”? Tulajdonképpen a jelentése mögötti tartalom a következő: olyan gyakorlati elemeket, mozgásmódokat alakítunk ki, választunk ki, amelyek a mindennapi mozgás során előfordulhatnak, gyakorlásukkal, alkalmazásukkal növelhető a fizikai teljesítmény, és jelentős szerepet játszanak testünk „egészséges használatának” megőrzésében.

Vegyünk egy egyszerű példát (és tegye mindenki a szívére a kezét, mielőtt választ adna a felvetendő kérdésre): amikor vásárolunk és a legelső polcra kell elvinnünk egy karton vizet, vajon leguggolunk és egyenes derékkal felállunk vele, vagy egyszerűen lehajolunk és jól felrántjuk, miközben a derekunkat hajlítjuk?

Biztos vagyok benne, hogy válaszadás alkalmával sok esetben az „én erős vagyok, így is bírom”, vagy a „minek guggolnék, ha elérem e nélkül is” válaszok is felmerülnek. Természetesen ebben is van igazság, de valljuk be, ahhoz, hogy e tevékenységet huzamosabb ideig is képesek legyünk végrehajtani, át kell gondolnunk, mit teszünk testünk egészségének megóvása érdekében.

Céлом, hogy (terveim szerint cikksorozat formájában) felhívjam a figyelmet a társadalmunkban, illetve a Magyar Honvédségben végbement változásokra, megváltozott követelményekre, a jövőbe mutató törekvésekre.

Ismeretes mindenki előtt, hogy az új nyugdíjtörvény bevezetésével a szolgálati idő kitolódott, és ezzel jelentősen megnőtt az egészség és a fizikai állóképesség megőrzésére való törekvés szükségessége. Mindemellett a modern kor fejlődésével a szolgálatot teljesítők-

kel szemben támasztott követelmények, terhek nem hogy csökkentek, hanem még inkább megnövekedtek. A missziók során lényegesen magasabb fizikai követelményeknek és éghajlati viszonytagságoknak kell megfelelni, amelyek sok esetben még a teljesen egészséges szervezetet is nagymértékben megterhelik. A hazai és nemzetközi gyakorlatok során is kiemelt fizikai és szellemi terhelésnek vannak kitéve katonáink. Ezen terhek elviselésének egyik alapfeltétele az egészséges életmód kialakítása, valamint a sport, ezen belül is a funkcionális edzés elsajátítása és alkalmazása.

A Magyar Honvédség számos alakulatánál már tapasztalható törekvések a napi sportfoglalkozások megreformálására, a modern kor követelményeihez igazítására. A funkcionális edzés lényege, hogy nem igényel nagy befektetést és óriási eszközigényt, mint adott esetben egy kondicionálóterem kialakítása, ugyanakkor bárhol, bármilyen körülmények között alkalmazható és gyakorolható.

Alapjait képezi az ún. body weight, azaz a saját testsúlyos edzés, mely leginkább 6 alapmozgásra épül: húzódzkodás, tolódzkodás, fekvőtámasz, felülés, guggolás és kitörés. Ha megfigyeljük a felsorolt gyakorlatokat, többségük megtalálható a jelenleg is rendszerben lévő és a megújított fizikai felmérő követel-

ményekben is. Ellenben az alkalmazásuk nincs a mindennapi, folyamatosan változó, sok esetben nem ismert helyzethez való alkalmazkodáshoz igazítva, pedig leginkább erre lenne szükség.

A másik mozgáscsoportot a különböző egyszerű, mobil eszközökkel végrehajtott tréningek jelentik, melyekkel mind bemelegítő, rávezető és erőnléti, mind pedig mozgáskoordináció-javító gyakorlatok végezhetőek. Ilyenek például a Kettlebell vagy keletesebb nevén Girja, a TRX (ezen eszközöket külön cikkben tervezem bemutatni).

A funkcionális edzéshez nem szükséges nagy befektetés és óriási eszközigény

A különböző mozgásmódok és eszközök mellett számos edzésforma, stílus vált ismertté, melyek a nyugati hadseregekben már elterjedtek, és hazánkban is egyre több követőre találhatnak. Ilyen edzésformák a teljesség igénye nélkül: a Boot Camp, Cross tréning, Crossfit, illetve a különböző fitnesstermekben alkalmazott edzésfajták, melyek rengeteg fantázianévvel forognak a köztudatban, lásd Hot Iron, Body Pump és egyéb elnevezések.

Mint már említettem, a nyugati hadseregek is felismerték a reformok szükségességét. Már 2010 májusában, az Egyesült Államok Szárazföldi Haderije (US Army) kidolgozott egy tanulmányt (Crossfit Study), melyben a nyugaton oly népszerű Crossfit edzésmódszer hatásait vizsgálták a katonák körében. A felmérés során Crossfit edzésmód-

Napjainkban a katonák számára kulcsfontosságú az egészség és a fizikai állóképesség megőrzése

Az edzések 5–20 perc alatt is lebonyolíthatók

szerekkel 6 héten keresztül vizsgáltak egy szakasznyi katonát (30–45 év közötti életkorban lévő nőket és férfiakat), és jelentős pozitív hatást fedeztek föl. Átlagosan 20% teljesítménynövekedést értek el a tesztben részt vevő alanyonál mind a fizikai erőnlét fejlődése, mind pedig a huzamosabb teherbírási területén.

Joggal kérdezzük ezek után: mi is ez a Crossfit? A Crossfit egy 1995-ben, Greg Glassman (sportedző és gimnasztikaoktató) által alapított funkcionális edzésforma. Jellemzői a különböző sportágak, ezen belül is a torna (gimnasztika), a súlyemelés, valamint a kardio mozgások (futás, biciklizés, evezés, úszás) keverékéből, valamint mozgáselemeiből kialakított tréningforma.

A Crossfit az évek során óriási népszerűségegre tett szert, hiszen jelenleg több százezer követője van az egész világon. Mozgásanyagát és alapkon-

cepcióját nyilvánossá tették az alapítók – hiszen ezzel is csak az egészség megőrzésére irányuló törekvéseket akarták erősíteni –, így elmondhatták, hogy ők megadják az irányutatást, de az utat mindenkinek magának kell bejárnia.

A módszert nagyon sok helyen alkalmazzák. Igazából az ún. affiliált klubokban folyhat Crossfit edzés. A Crossfit alapdefiníciója: „Constantly varied high intensity functional movement”, azaz „Folyamatosan változó magas intenzitású, funkcionális mozgás”. Jellemzője, hogy nem kell órákat tölteni a kondicionálóteremben, hanem az edzések – a bemelegítés és a gyakorlatok végén történő nyújtás mellett – egy ún. WOD (Work of the Day), szabad fordításban „napi gyakorlat” végrehajtásával történnek, melynek időtartama 5–20 perc között van. Mivel a gyakorlatok összeállításának széles a

Altisztként beosztottainkat motiválni, parancsnokainkat pedig ösztönözni kell a fejlődés iránti igény kialakítására, fenntartására

skalája, ezért tulajdonképpen képesek vagyunk akár minden nap más gyakorlatsorral terhelni testünket. Megjelent egy könyv, amelynek stílszerűen csak „555 WOD” a címe, mellyel akár 555 napig képesek vagyunk a mindennapi edzést változatossá tenni. A testünk ebben az esetben nem tud felkészülni a másnapi terhelésre, mivel mindennap változatos behatás éri, így egyrészt az edzés sem válik monotonná, de még a szervezetünk is folyamatosan erősödik. Ez a modern kor követelményeinek megfelelni kívánó haderő számára az egyik legjelentősebb és egyben legszükségesebb pozitívum, hiszen napjainkban a művelési területeken és hazánkban, a határ menti feladatok során sem tudunk felkészülni teljes mértékben a másnapi fizikai, illetve szellemi terhelésre.

Az első lépés megtétele, a fejlődés irányában, érdekében való *változtatás* mindig a legnehezebb, de törekednünk kell rá. Altisztként beosztottainkat motiválni, parancsnokainkat pedig ösztönözni kell a fejlődés iránti igény kialakítására, fenntartására, a jelen kor követelményeire való igazodásra, legyen szó akár szakmai ismeretekről, vagy mint jelen esetben is, fizikai állapotunk javításáról. Ez járul hozzá ahhoz, hogy képesek legyünk huzamosabb időn keresztül saját képességeinket fenntartani, kondícionkat megőrizni és ezáltal versenyben maradni.

Zsiros Tamás törzsszázlós

Fotók: a szerző felvételei és internet

A Zrínyi Kiadó újdonsága

Információ, vásárlás: shop.hmzrinyi.hu

Horváth Miklós-Kovács Vilmos

Magyarország az atomháború árnyékában

A kötet a legújabb forrásokra, kutatásokra építve tárja elénk Magyarország helyzetét a Varsói Szerződés tagjaként, a látszólagos szuverenitás évei alatt. Hazánk a VSZ előretolt állásaként a hidegháború idején bármikor frontországgyá válhatott volna. A kiadvány hangsúlyos részét képezi a nukleáris töltetek magyarországi tárolásának bemutatása. Az olvasók megismerhetik az atomháború akkoriban lehetséges megvívására, lefolyására vonatkozó konkrét, a lehető legrészletesebben kidolgozott és a párt vezetése által elfogadott – a polgári lakosság millióinak pusztulását kockáztató – katonai terveket. A könyv igyekszik választ adni arra a kérdésre, hogy a VSZ tagországain belüli különböző válsággócok „kezelése” – a szovjet nemzeti érdekek legmesszebb menő figyelembevételével – milyen módszerekkel és eszközökkel valósult meg. Magyarország a Varsói Szerződés felosztatásában – a feltárt dokumentumok alapján egyértelműen – világtörténelmet formáló szerepet játszott.

A színes és fekete-fehér fotókon nyomon követhetők a magyar haderő haditechnikája terén négy évtized alatt bekövetkezett változások. A kötet szerves része továbbá a VSZ „mindennapjait” szemléltető térképek, vázlatok és dokumentumok.

AZ AMERIKAI HADITENGERÉSZET NEMZETI MÚZEUMA

A múzeum Washingtonban, egy haditengerészeti támaszpont területén, pontosabban egy egykori haditengerészeti gyártóbázis területén fekszik, megőrizve a Navy Yard megnevezést. (A washingtoni múzeum mellett még 15 másik kiállítóhely mutatja be a haditengerészet történetét, arcukat Egyesült Államok-szerte.) Egykor szabadon, csupán valamilyen személyazonosító okmány bemutatásával lehetett látogatni. Manapság, a terrorizmus miatti óvatosság jegyében, a látogatóközponton keresztül lehet belépni, két fényképes személyazonosító igazolvány bemutatása és egy űrlap kitöltése után. A megadott adatokat számítógépen rögzítik, és ez követően állítják ki a belépőt.

A Múzeumot 1961-ben alapították és 1963-ban nyitották meg a nagyközönség számára. A múzeum anyagát, kiállítási tárgyait 1800 körül kezdték gyűjteni. A múzeum előtt fekszik a Willard Park, amelyet a Navy Yard egykori parancsnokáról, Arthur L. Willard tengernagyról (1924–2016) neveztek el. A parkban régi, ismert hajók hajócsavarjai láthatók fedélzeti lövegek társaságában.

A parkot a kiállított USS BARRY (DD-93) romboló határolja. A BARRY 1954-ben állt szolgálatba. Megjárta a Karib-tenger, az Atlanti-óceán, a Földközi-tenger vizeit, részt vett a vietnami háborúban is, valamint szolgálatban állt 1962-ben, a kubai rakétaválság idején is. 1982-ben törölték a flottalistáról, 1984 óta múzeumhajó.

A múzeum zárt téri része átfogó képet ad az amerikai haditengerészet történetéről és az egyes szolgálati ágak fejlődéséről. Az egyik kiállítórész az amerikai tengeralattjárók fejlődését mutatja be; a látogatók – számos más technikai eszköz mellett – megismerhetik a (működő) periszkópot, valamint a számítógépes tűzvezető rendszert. A függetlenségi háború és a francia szövetség éveiből fegyverek és festmények örökítik meg a korai amerikai haditengerészek hősiességét.

„A 19. század elfelejtett háborúi” kiállításrészen a francia konfliktus, az

A látogatók közelről is megcsodálhatják a félelmetes fegyverrendszereket

első (1801–1805) és a második (1815) berber háború, illetve az amerikai–mexikói konfliktus relikviái tekinthetők meg. Ugyanitt tanulmányozható a USS CONSTITUTION ágyúfedélzetének hasonmása.

A polgárháború idejéből több hajómodell látható, többek között a legendás USS MONITOR és a CSS VIRGINIA makettje. 1862 tavaszán javában dúlt a polgárháború. Március 8-án két-napos tengeri ütközet kezdődött a Virginia állam partvidéke mellett húzódó Hampton Roads tengersizakoszon. Először csapott össze a világtörténelemben két olyan hadihajó, amelyeket páncélzattal borítottak be. A USS MONITOR ágyúnaszád egy új, rendkívül sikeres hadihajótípus legelső példánya, egyben névadója volt, a CSS VIRGINIA páncéloshajót pedig a Konföderáció mérnökei egyfajta „csodafegyvernek” szánták, melynek kialakítása a Monarchia haditengerészete számára is követendő példává vált.

Számos kép és tárgy, fegyver és hajómodell mutatja be az 1898-ban három hónapig tartó spanyol–amerikai háború eseményeit a haditengerészet tekintetében.

Fényképeket és tárgyi emlékeket tekinthet meg a látogató Richard Byrd tengernagy 1928. évi déli-sarki expedíciójáról. Érdekességnek számít egy olyan síléc példánya, amely a Magyar Néphadseregben az '50-es, '60-as években rendszeresítve volt. Egy U-alakú, elkülönített kiállítórészben jelenítették meg a navigációs eszközök fejlődését.

A legérdekesebb és leggazdagabb rész természetesen az első és második világháború anyaga, ez utóbbi foglalja el a múzeum legnagyobb részét. Az első világháborús tárlat főként a német tengeralattjárók elleni harc eseményeit mutatja be tárgyi relikviákkal. A második világháborús kiállítótér több részre tagolódik. Az atlanti hadszíntért megjelenítő részben láthatjuk a német U-505 tengeralattjáró elfogása történetének dokumentumait. (Az U-505 tengeralattjárót az USS PILLSBURY fogta el 1944. június 4-én.) Kiállították a híres német Enigma rejtjelező-berendezés egyik zsákmányolt példányát is. Az amerikai katonai elektronika fejlettségét bizonyítják a kiállított mérőberendezések.

A csendes-óceáni hadszíntér bemutatása a kiállítás meghatározó része. Eredeti méretben látható a USS FLETCHER romboló parancsnoki hídja. A térségben folyó légi háborúra emlékeztetve a tetőszerkezet egy FG-1D Corsair vadászpilóta gépet és egy japán MXY7 Ohka típusú kamikaze repülőgépet tart. Ez utóbbi öngyilkos repülőeszközt a japánok végső elkésredésükben fejlesztették ki és állították szolgálatba. Ötven gépet vetettek harcra, és csak három amerikai hajót süllyesztettek el mintegy 1t bombaterhükkel. Látható még a híres amerikai ikercsöves gépágyú is, amelyet a svájci Oerlikon cég gyártott. A harcok során az amerikaiak az összes lelőtt japán repülőgép 32%-át ezzel a fegyverrel semmisítették meg.

Amaczi Viktor ny. alezredes
A szerző felvétele

HUMOR

A jósnőnél

Egy fiatal főhadnagy ül a jósnőnél, aki csupa szépet és jót jósol neki, persze a vaskos honorárium reményében.

– Uram, önnek sok pénze, szép felesége lesz, és a betegségeket hírből sem fogja ismerni!

– Hát, ez rám nézve nem valami örvendetes...

– Miért, szépfiú?

– Mert csapatorvos vagyok!

Vízhiány

Az ENSZ-parancsnokság hadműveleti tisztje egy levelet mutat a parancsnokának:

– Uram, a nyugat-szaharai megfigyelőink megint vízhiányról panaszkodnak.

– Ugyan, hiszen állandóan ezt a nótát fűjják!

– Igen, de most az egyszer tényleg komolynak látszik a dolog!

– Ezt miből gondolja?

– Abból, hogy a bélyeget biztosítótűvel erősítették a borítékra...

Szójáték

A kezdő jogásztisztet a törzsfőnök kerdézetgi:

– Szóval maga az új jogász. Van már valami ügye?

– Nincs.

– Szóval ügyetlen!

– Pontosabban volt már egy.

– Akkor együgyű!

– De aztán elvették és másnak adták.

– Tehát ügyefogyott!

Új munkahely

– Na, dolgozik már a férje? – kérdezi a százados az írnökától.

– Igen, egy sörgyárban. Lassan már négy hónapja – válaszolja a tizedes.

– És hogy tetszik ott neki?

– Nem tudom, azóta sem jött haza.

Csak objektíven

A parancsnok, közbejött elfoglaltsága miatt, nem tudott elmenni egy hangversenyre. Schubert Befejezetlen szimfóniáját játszották, jegyét a belső ellenőr beosztottjának adta oda, hogy kárba ne vesszen. Másnap a következő jelentést találta az asztalán:

1. A három oboásnak huzamosabb ideig nem volt semmi dolga. A létszám csökkenthető, feladatuk elosztható a zenekar többi tagja között.

2. Negyven hegedűs mindvégig azonos kottából játszott. Felesleges munkakerő-pazarlás: a létszám drasztikusan csökkentendő. Amennyiben kívánatos a nagyobb hangerő, ez elektromos erősítő alkalmazásával gazdaságosabban is elérhető.

3. Bizonyos félhangok előállítása igen nagy erőfeszítésekbe kerül, és túlzott minőségi követelménynek tekinthető. Javasolom, minden hangot kerekítsenek fel, miáltal alacsonyabb képzettségű vagy betanított munkások alkalmazása is lehetővé válna ezekben a munkakörökben.

4. Semmi látható értelme nincs annak, hogy a kürtök megismétlik a vonósok által egyszer már előadott részeket. Ha az ilyen fölösleges ismétléseket ki lehetne iktatni, a hangverseny időtartamát mintegy 25 percre lehetne csökkenteni.

Ha Schubert figyelembe vette volna ezeket a javaslatokat, be tudta volna fejezni a szimfóniát.

Motiválás

Az őrmester dicséri a beosztottat:

– Kedves Zoltán, látom, nagyon túlhajszolt. Gratulálok, csak így tovább!

Gyorsan!

Egy férfi beugrik a taxiba:

– Vigyen a katonai repülőtérrre, de minél gyorsabban! Már a tízórás ciprusi gépen kellene lennem!

– Azt már biztosan nem fogjuk elérni. Azok a katonai gépek mindig pontosan indulnak.

– Igaz, de nem ez a gép! Ugyanis ennek én vagyok a pilótája!

Az óvatos

Cikázik a BTR a gyakorló pályán. A főtörzs egy ideig csendben retteg, majd egy túlságosan hajmeresztő manőver után odaszól:

– Hallja-e fiam, vigyázzon jobban! Engem hat gyerekm vár otthon!

A tizedes erre visszavág:

– De főtörzs, hat gyereke van, és maga mondja nekem, hogy vigyázzak?

A kifogás

– Bocsnát százados úr a késésért, a feleségemet kellett sürgősen bevinnem a szülészetre.

– Micsoda?! Hiszen a múlt héten is ezzel a szöveggel jött. Mi a maga felesége, valamiféle genetikai csoda?

– Nem, születszűnő!

Összeállította:

Berek Zsolt törzsszászlós

A Zrínyi Kiadó újdonságai

Információ és vásárlás: shop.hmzrinyi.hu

B. Stenge Csaba: **Elfelejtett hősök**
A magyar királyi honvéd légierők
ászai a második világháborúban

A hadtörténetész-levéltáros szerző magyar, német, orosz és amerikai levéltári források, könyvészeti anyagok és megbízható memoárok mellett a könyvben szereplő pilótáknál, illetve hozzátartozóiknál, barátaiknál megőrzött és fennmaradt, velük kapcsolatos korabeli dokumentumokat is feldolgozva mutatja be a magyar királyi honvéd légierők légi harcban legeredményesebb pilótáit.

A kötetet számos fénykép és színes oldalnézeti grafika illusztrálja.

Hősök naptára

Szerkesztők: Illésfalvi Péter, Maruzs Roland, Szentváry-Lukács János

Ez a könyv azért íródott, hogy a ma embere se felejtkezzen el a Nagy Háború kisembereiről. Az utókor ne csak mint hadi események kronologikus sorára gondoljon az első világháború éveire, és a harcoló, küzdelmekben elesett katonák ne szürküljenek nevekké. Hősök voltak ők, akik helytálltak a rettenetben, kitartottak a vérzivatarban, bátrak

voltak, leleményesek és önfeláldozóak.

A könyvet kitüntetések fényképei és portrék illusztrálják.

TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉS

AZ EMLÉKEZÉS MINDKÉT OLDALON FÁJDALMAS

Szerb első világháborús emlékezés

A Pristina déli szomszédságában található Gracanica település központjában, nappali természetes és éjszakai díszmegvilágításban látható az 1914–1918 között zajlott háború emlékműve. Koszovó, 2015, a pravoszláv karácsony tájéka.

Az emlékezés szerényebb megjelenésben is figyelmeztet

Koszovó legészakibb, Szerbiával határos járásában állít emléket több, az elmúlt száz év során bekövetkezett történelmi eseménynek a visszafogott környezetben elhelyezett emlékmű. A topicalai felkelés néven ismert esemény (Toplickom ustanku) 1917. február 21. és március 25. között zajlott. Leposavic járás, Socanica település, 2016 tavasza.

A képszüvegeket írta és a felvételeket készítette: dr. Murinkó Attila alezredes